

A költségvetési rendeletről vonatkozó jogszabályi összefoglaló

A jelenleg érvényben lévő jogszabályok rögzítik a testület részére készítendő költségvetési rendeletről vonatkozó kötelező tartalmi elemeket, azonban azok szerkezetét, felépítését – előírás hiányában – önkormányzati hatáskörbe utalják.

A 2026. évben az előterjesztés és a rendelettervezet is szerkezetében azonos az elmúlt években elkészített előterjesztéssel és költségvetési rendelettervezettel – mely normaszövegből és táblázatokból áll –, utóbbit ugyanakkor tartalmilag ki kellett bővítenünk, mivel a közpénzek szabályozásával összefüggő egyes törvények, valamint a számvitelről szóló törvény módosításáról szóló 2025. évi XXI. törvény az Áht. előírásait több ponton módosította, illetve kiegészítette a következők szerint:

Az Áht. 23. § (2) bekezdése – mely előírja, hogy a helyi önkormányzat költségvetésének mit kell tartalmaznia – a következő j) ponttal egészült ki:

„j) helyi önkormányzat és az általa alapított költségvetési szervek önkormányzati szinten összesített és a helyi önkormányzat által irányított költségvetési szervek szerinti tételes megbontásban a – költségvetési évre vonatkozó, jogviszonyonkénti tervezett létszámadatait.”

Az új előírás lényege, hogy a költségvetési rendeletről tartalmaznia kell a jogviszonyonkénti létszámadatokat költségvetési szervenként és önkormányzati szinten összesen.

Mivel fenti jogszabály 2025. május 13-ától hatályos, ezen kötelezettségünkre a tavalyi költségvetési rendelet módosítása során már tekintettel voltunk, de értelemszerűen az eredeti költségvetési rendeletünk még nem tartalmazta. A jogviszonyonkénti létszámadatokat a rendelet normaszövegében a 15. § (1) bekezdésében adjuk meg költségvetési szervenként és önkormányzati szinten összesítve.

Az Áht. 23. §-a – szintén 2025. május 13-ai hatállyal – a következő (5) bekezdéssel egészült ki:

„(5) A költségvetési rendelet 34. § (4) bekezdése szerinti módosítása részletesen bemutatja a tárgyévet megelőző év rendelkezésre álló tényadatának feltüntetése mellett azonos szerkezetben, átlátható módon és észszerű részletezettséggel a tárgyévi előirányzat-módosítások, előirányzat-átcsoportosítások összecsoportosított változásait, valamint annak – szükségességének oka szerinti – indokait és tervezett hatását is.” Ennek értelmében a költségvetési rendelet módosítása során be kell mutatni a tárgyévet megelőző év tényadatait, a módosítások, átcsoportosítások összecsoportosított változásait, továbbá a módosítás indokait és azok hatását. Természetesen ez az eredeti költségvetési rendeletről még nem vonatkozik, csak a már jóváhagyott rendelet módosítására. 2025-ben a költségvetési rendelet módosításakor fentiekre is már tekintettel voltunk.

Az előterjesztésben kiemelve felül a teljesség igénye nélkül soroljuk fel a költségvetés készítésére és a költségvetési rendeletről vonatkozó legfontosabb jogszabályi követelményeket.

Az Mötv. 13. § (1) bekezdése sorolja fel a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatokat.

Az Mötv. 23. §-a tartalmazza a Fővárosi Önkormányzat és a kerületi önkormányzatok feladatait. Az (5) bekezdés szerint:

„(5) A kerületi önkormányzat feladata különösen:

- 1. helyi közutak, közterek és parkok kezelése, fejlesztése és üzemeltetése;*
- 2. tulajdonában álló közterületek használatára vonatkozó szabályok és díjak megállapítása;*

3. a parkolás-üzemeltetés;
4. általános közterület-felügyeleti hatáskör a terület közigazgatási határán belül, ide nem értve a (4) bekezdés I. pontjában meghatározott területet;
5. helyi településrendezés, településfejlesztés;
6. helyi településrendezési szabályok megalkotása (fővárosi településrendezési terv alapján);
7. turizmussal kapcsolatos feladatok ellátása;
8. ipari és kereskedelmi tevékenységgel kapcsolatos szabályozási jogkörök;
9. törvényben meghatározott kivételekkel az egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások;
10. óvodai ellátás;
11. gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
- 11a. szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg;
12. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;
13. a helyi közművelődési tevékenység támogatása, a kulturális örökség helyi védelme;
14. saját tulajdonú lakás- és helyiséggazdálkodás;
15. helyi adóval kapcsolatos feladatok;
16. a kistermelők, őstermelők számára – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
17. kerületi sport és szabadidősport támogatása, ifjúsági ügyek;
18. közreműködés a helyi közbiztonság biztosításában;
19. nemzetiségi ügyek.”

Fentiek közül a 3. pontban szereplő „parkolás-üzemeltetéssel” kapcsolatban megjegyzendő, hogy az Önkormányzat területén nagy számban találhatóak parkolók, P+R parkolók is, de díjat ezek használatakor nem szed az Önkormányzat, és nem is kíván bevezetni díjfizetéses övezetet.

Az Mötv. 10. § (1) bekezdése kimondja, hogy „A helyi önkormányzat ellátja a törvényben meghatározott kötelező és az általa önként vállalt feladat- és hatásköröket.”

„(2) A helyi önkormányzat – a helyi képviselő-testület vagy a helyi népszavazás döntésével – önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe. Az önként vállalt helyi közügyekben az önkormányzat mindent megtehet, ami jogszabállyal nem ellentétes. Az önként vállalt helyi közügyek megoldása nem veszélyeztetheti a törvény által kötelezően előírt önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátását, finanszírozása a saját bevételek, vagy az erre a célra biztosított külön források terhére lehetséges.

(3) A helyi önkormányzat – törvényben meghatározott esetekben – az állammal kötött megállapodás alapján elláthat állami feladatokat. A megállapodásban rendelkezni kell a feladatellátás finanszírozásáról. A megállapodás közigazgatási szerződésnek minősül.”

Kötelező feladatot látnak el a következő intézmények:

1. Budapest XVI. kerületi Polgármesteri Hivatal
2. XVI. kerület Kertvárosi Egészségügyi Szolgálat (Szakrendelő)
3. Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Gazdasági, Működtető - Ellátó Szervezet (GAMESZ)
4. Óvodák (hét intézmény)
5. Corvin Művelődési Ház
6. XVI. kerületi Kertvárosi Egyesített Bölcsőde
7. Területi Szociális Szolgálat
8. Napraforgó Család- és Gyermekjóléti Központ

9. Kerületgazda Szolgáltató Szervezet (Kerületgazda)

Önként vállalt feladatot ellátó intézmények a Rákosmenti Mezei Őrszolgálat, a Kertvárosi Helytörténeti és Emlékezet Központ és a XVI. kerületi Kertvárosi Idősek Otthona.

Önként vállalt feladatokat is ellát a Területi Szociális Szolgálat (*Nyugdíjasok Segítő Szolgálata, Kattints Nagy, Idősek Világnapja, Senior torna - Thai chi*) és a Kertvárosi Egyesített Bölcsőde (*nyújtott nyitva-tartás, otthoni gyermekgondozás, időszakos gyermekfelügyelet, babamuzsika, játékos gyermektorna, sóterápia, fejlődésvizsgálat és tanácsadás, egyéni és kis csoportos komplex fejlesztés*). Az uniós és egyéb pályázatok is – az útépitések kivételével – az önként vállalt kategóriába tartoznak. Jelenleg az Önkormányzat három európai uniós támogatással megvalósuló programban vesz részt (a Horizon pályázat folyamatban van, a Cseperedő Bölcsőde építése már 2024-ben befejeződött, de az utolsó elszámolás jóváhagyása és az ehhez kapcsolódó támogatási összeg utalása még nem történt meg, valamint az Egészséges utcák pályázaton 2025-ben nyert az Önkormányzat, a program megvalósítása 2026-ban indul).

Az Önkormányzat dologi, működési kiadásai túlnyomórészt a kötelező feladatok kategóriába tartoznak. Az ellátottak pénzbeli juttatásai (szociális juttatások) – attól függően, hogy azt törvény vagy helyi rendelet írja elő – egyrészt kötelező, másrészt önként vállalt feladatok. A felújítások és beruházások zömében önként vállalt tevékenységek, de az útépitéseket és a burkolatfelújításokat a kötelező feladatok közé soroljuk. A támogatások megbontásánál hasonlóan jártunk el, mint a szociális juttatásoknál. Az önként vállalt feladatok és az államigazgatási feladatok tételesen a költségvetési rendelettervezet „általános indokolás” részében kerülnek felsorolásra.

Az Mötv. 111. § kimondja, hogy „(1) A helyi önkormányzat költségvetése az államháztartás része. Az önkormányzati alrendszer költségvetése a központi költségvetéstől elkülönül, ahhoz központi költségvetési támogatásokkal kapcsolódik.

(2) A helyi önkormányzat gazdálkodásának alapja az éves költségvetése. Ebből finanszírozza és látja el törvényben meghatározott kötelező, valamint a kötelező feladatai ellátását nem veszélyeztető önként vállalt feladatait.

(3) A (2) bekezdés szerinti feladatok ellátásának forrásait és kiadásait a helyi önkormányzat egységes költségvetési rendelete elkülönítetten tartalmazza.

(4) A költségvetési rendeletben működési hiány nem tervezhető.”

A költségvetési rendelettervezet megfelel a fenti előírásoknak.

Szintén az Mötv. 111. §-ában található a következő (4c) bekezdés, mely 2025-ben került módosításra:

„(4c) Ha a helyi önkormányzat adott évi költségvetési rendeletében meghatározott, az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 23. § (2) bekezdés g) pontja szerinti saját bevételeinek mértéke legalább 20%-kal, és legalább 1 milliárd forinttal meghaladja az előző évi jóváhagyott költségvetési rendeletében szereplő saját bevétel összegét, úgy a megtervezett támogatási összeg fedezetéül szolgáló saját bevétel közgazdasági megalapozottságát a helyi önkormányzatnak szükséges alátámasztania a fővárosi vagy vármegyei kormányhivatal részére.”

Az idei évben a saját bevételek változása a 2025. évhez viszonyítva 9,6 %-kal magasabb, mely összességében 1 304 565 573 Ft. Abban az esetben, ha ezt az összeget korrigáljuk egy tétellel, a pénzforgalom nélkül könyvelendő 654 989 840 Ft ingatlanvásárlásba beszámítandó telekadó bevétel jóváírásával, a saját bevétel növekedése már jelentősen csökken egy milliárd Ft alá.

A költségvetési rendelettervezettel kapcsolatban az Áht., valamint az Ávr. számos kötelező előírást fogalmaz meg, melyek vonatkoznak az eljárási rendet meghatározó előírásokra

(egyeztetések, határidők) és a költségvetési rendelettervezet tartalmát meghatározó követelményekre (rendelettervezet szöveges és számszaki része).

Az Áht. 23. § (2)-(3) bekezdése sorolja fel, hogy az önkormányzat költségvetésének mit kell tartalmaznia:

„23. § (2) A helyi önkormányzat költségvetése tartalmazza

a) a helyi önkormányzat költségvetési bevételi előirányzatait és költségvetési kiadási előirányzatait

aa) működési bevételek és működési kiadások, felhalmozási bevételek és felhalmozási kiadások, kiemelt előirányzatok, és

ab) kötelező feladatok, önként vállalt feladatok és államigazgatási feladatok szerinti bontásban,

b) a helyi önkormányzat által irányított költségvetési szervek költségvetési bevételi előirányzatait és költségvetési kiadási előirányzatait

ba) kiemelt előirányzatok,

bb) kötelező feladatok, önként vállalt feladatok és államigazgatási feladatok szerinti bontásban,

c) a költségvetési egyenleg összegét működési bevételek és működési kiadások egyenlege és a felhalmozási bevételek és a felhalmozási kiadások egyenlege szerinti bontásban,

d) a költségvetési hiány belső finanszírozására szolgáló, a 6. § (7) bekezdés a) pont ab) és ac) alpontja szerinti finanszírozási bevételi előirányzatokat,

„Aht. 6. § „(7) a) pont „ab) a szabad pénzeszközök betétként való elhelyezése és visszavonása,

ac) finanszírozási bevételként a költségvetési maradvány, vállalkozási maradvány,”

e) a d) ponton túli költségvetési hiány külső finanszírozására vagy a költségvetési többlet felhasználására szolgáló finanszírozási bevételi előirányzatokat és finanszírozási kiadási előirányzatokat,

f) a költségvetési év azon fejlesztési céljait, amelyek megvalósításához a Gst 8. § (2) bekezdése szerinti adósságot keletkeztető ügylet megkötése válik vagy válhat szükségessé, az adósságot keletkeztető ügyletek várható együttes összegével együtt,

g) a Gst 8. § (2) bekezdése szerinti adósságot keletkeztető ügyletekből és az önkormányzati garanciákból és önkormányzati kezességekből fennálló kötelezettségeit az adósságot keletkeztető ügyletek futamidejének végéig, illetve a garancia, kezesség érvényesíthetőségéig, és a Gst 45. § (1) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján kiadott jogszabályban meghatározottak szerinti saját bevételeit, és

h) a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos hatásköröket, így különösen a Mötv. 68. § (4) bekezdése szerinti értékhatárt, a finanszírozási bevételekkel és a finanszírozási kiadásokkal kapcsolatos hatásköröket, valamint a 34. § (2) bekezdése szerinti esetleges felhatalmazást,

i) a helyi önkormányzat kizárólagos vagy többségi tulajdoni részesedésével működő, utolsó lezárt üzleti év szerint 30 milliárd forintot meghaladó mérleg-főösszegű gazdasági társasággal – kötelező önkormányzati feladatellátásra – kötött közszolgáltatási szerződésből eredő, az érintett gazdasági társaság önkormányzat által nem vitatott, a költségvetés tervezésekor fennálló követelésének összegét,

(2a) A helyi önkormányzat költségvetése tartalmazza a (2) bekezdésben foglaltakon túl

a) a helyi önkormányzat kizárólagos vagy többségi tulajdoni részesedésével működő, utolsó lezárt üzleti év szerint 30 milliárd forintot meghaladó mérleg-főösszegű gazdasági társaság,

b) a helyi önkormányzat kizárólagos vagy többségi tulajdoni részesedésével működő, utolsó lezárt üzleti év szerint 30 milliárd forintot meghaladó mérleg-főösszegű gazdasági társaság által alapított gazdasági társaság legutóbbi elfogadott beszámolóját, és amennyiben jogszabályi kötelezettség előírta, az ezekre vonatkozó könyvvizsgálói jelentést is.

(2b) Ha a (2a) bekezdés szerinti beszámoló alapján a gazdasági társaság az előző évben veszteséges volt, és azt a mérlegben szereplő, a saját tőke részét képező eredménytartalék sem

ellensúlyozta, az önkormányzat költségvetési rendeletéhez mellékelni kell az érintett gazdasági társaság tárgyévi üzleti tervét is, amelyben

a) veszteség nem tervezhető, vagy

b) amennyiben a gazdasági társaság üzleti tervében veszteséget tervez, akkor annak fedezetét az önkormányzat költségvetési rendeletében – a tulajdoni részarányának megfelelő mértékében – támogatásként meg kell tervezni a támogatást fedező, közgazdasági megalapozottságú önkormányzati többletbevétel, vagy intézkedés bemutatásával.

(2c) A (2b) bekezdésben foglaltakat az önkormányzat költségvetési rendeletének módosítása során is alkalmazni kell.

(3) A költségvetési rendeletben elkülönítetten szerepel az évközi többletigények, valamint az elmaradt bevételek pótlására szolgáló általános tartalék és céltartalék.

(4) A Mötv. 111. § (4) bekezdésének alkalmazásában működési hiányon a (2) bekezdés e) pontja szerinti külső finanszírozású működési célú költségvetési hiányt kell érteni.”

A 23. § (2) bekezdésében az i), a (2a)-(2c) pontjai az Önkormányzat Kft-ire nem vonatkoznak, mivel mérlegfőösszegük jóval alacsonyabb 30 milliárd Ft-nál.

A 2023. évi CXIV. törvénnyel módosított helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. törvény jelentősen módosult 2024-ben. A rendelkezés többek között meghatározza azt az összeget, amelyet meghaladóan a helyi önkormányzat saját maga ellen az adósságrendezési eljárást megindíthatja. A Magyarország 2026. évi központi költségvetéséről szóló 2025. évi LXIX. törvény 44. §-a értelmében:

„A helyi önkormányzat a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. törvény (a továbbiakban: Hartv.) 4. § (1) bekezdés b) pontja alapján a 2026. évben adósságrendezési eljárást kezdeményezhet, ha a lejárt tartozásának összege a 2025. évi, annak elfogadásáig a 2024. évi zárszámadási rendelet szerinti kiadási főösszege 1%-át meghaladja, de legalább

a) 2000 fő és az alatti település esetén 1,0 millió forint,

b) 2001–5000 fő közötti település esetében 3,0 millió forint,

c) 5001–10 000 fő közötti település esetében 5,0 millió forint,

d) 10 000 fő feletti település esetén 10,0 millió forint,

e) megyei jogú város, fővárosi kerület és a fővárosi önkormányzat esetében 50,0 millió forint.”

A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény tartalmazza a hitel felvételét meghatározó előírásokat. Ugyan Önkormányzatunk nem kíván élni hitel felvételével, de hivatkozott jogszabály egyik lényeges pontja a 10/B. § (5) bekezdése, mely a következőt tartalmazza:

„(5) A Kormány az (1)–(3) bekezdés szerinti hozzájárulást megtagadhatja, ha az ügylet nem kötelező önkormányzati feladat ellátásához szükséges kapacitás létrehozását eredményezi, vagy ha az önkormányzat a fejlesztési célt adósságot keletkeztető ügylet megkötése nélkül is képes megvalósítani, vagy ha az ügylet, illetve a fejlesztés nem felel meg a gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodás alapelveinek, vagy ha a fejlesztés megvalósításának ütemezése pénzügyileg nem kellően előkészített, megalapozott, a fejlesztés révén létrehozandó kapacitás jövőbeli működtetése nem kellően alátámasztott és emiatt központi költségvetési többletkiadást vagy önkormányzati költségvetési többletkiadást generálhat.”

Fentiek az önkormányzatok gazdasági társaságaira is vonatkoznak. 2025-től az önkormányzatok gazdasági társaságai az önkormányzattal szemben fennálló követelése átruházására irányuló szerződést sem köthetnek (10/G. §).

2024. július 1-jétől az Mötv. 35. §-a a következő (2a) és (2b) bekezdéssel egészült ki:

(2a) Ha a helyi önkormányzattal szemben adósságrendezési eljárás indul, az adósságrendezési eljárás alatt és az adósságrendezési eljárás jogerős befejezését követő két évig az önkormányzati

képviselő, a bizottság tagja, a részönkormányzat elnöke, a társulási tanács elnöke és a tanácsnok nem jogosult tiszteletdíjra és természetbeni juttatásra és számára a költségterítésen felül egyéb jogcímen sem lehet személyi juttatást megállapítani.

(2b) A helyi önkormányzatokért felelős miniszter a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. törvényben meghatározott eljárás szerinti egyedi döntése alapján a (2a) bekezdésben foglaltak alól a tiszteletdíj tekintetében felmentést ad abban az esetben, ha megállapítható, hogy a kérelmező nem vett részt a helyi önkormányzat gazdálkodását kedvezőtlenül befolyásoló döntéshozatali eljárásban, vagy a döntéssel nem értett egyet, továbbá ha a tiszteletdíj kifizetése az önkormányzati feladatellátást nem veszélyezteti.

Mötv. 68. § „(4) A polgármester önkormányzati rendeletben meghatározott értékhatárig dönt a forrásfelhasználásról, döntéséről tájékoztatja a képviselő-testületet.”

„Áht. 34. (1) A helyi önkormányzat költségvetési rendeletében megjelenő bevételek és kiadások módosításáról, a kiadási előirányzatok közötti átcsoportosításról a (2) és (3) bekezdésben meghatározott kivétellel a képviselő-testület dönt.”

„Áht. 34. § (2) A helyi önkormányzat költségvetési rendelete a polgármester számára lehetővé teheti a helyi önkormányzat bevételeinek és kiadásainak módosítását és a kiadási előirányzatok közötti átcsoportosítást.”

2025. május 13-tól jelentősen módosult – kiegészült – az Áht. 39/A. §-a, mely a következőket tartalmazza:

„(1) A kincstár elnöke – amennyiben a helyi önkormányzat kedvezőtlen gazdálkodási helyzete ezt indokoltá teszi -, a helyi önkormányzat gazdasági stabilitásának megteremtése érdekében a helyi önkormányzathoz költségvetési biztost jelölhet ki

a) 12 hónap időtartamra, ha a helyi önkormányzat a költségvetési év hatodik hónapjáról, a kilencedik hónapjáról és a tizenkettedik hónapjáról szóló időközi költségvetési jelentés közül kettőt a jogszabályi határidőt követő 30 napon belül nem teljesít, vagy az időközi mérlegjelentés alapján a 90 napon túl lejárt kötelezettségek összege meghaladja a helyi önkormányzat tárgyévét megelőző évi költségvetési bevételeinek 30%-át, vagy

b) 12 hónap időtartamra, a helyi önkormányzat képviselő-testülete felhatalmazása alapján a polgármester megkeresésére, továbbá

c) 12 hónap időtartamra, ha a helyi önkormányzat vagy annak legalább többségi tulajdonában álló gazdasági társasága, vagy az ilyen gazdasági társaság legalább többségi tulajdonában álló gazdasági társasága előzetes kormányzati engedélyhez kötött működési célú adósságot keletkeztető ügyletet keletkeztet.

(1a) A kincstár elnöke a helyi önkormányzat gazdasági stabilitásának megteremtése érdekében költségvetési biztost jelöl ki

a) a helyi önkormányzathoz az adósságrendezési eljárás jogerős befejezését követő 24 hónap időtartamra, vagy

b) 12 hónap időtartamra, ha a 20 000 főt meghaladó lakosságszámú települési önkormányzat költségvetési szerveivel együtt vizsgált pénzeszközei és állampapírban tartott forrásainak együttes összege a legutóbbi elfogadott, költségvetési szerveivel együtt vizsgált beszámolójának adatait és az azt megelőző negyedik év végi adatokat vizsgálva legalább 75%-kal mérséklődött, és ezen források összegének aránya kisebb, mint az önkormányzat legutóbbi elfogadott, költségvetési szerveivel együtt vizsgált beszámolójának adatai szerinti költségvetési kiadási összegének 4%-a

[a b) pont e § alkalmazásában: súlyos, romló pénzügyi, gazdasági helyzet].

(1b) A kincstár elnöke az (1a) bekezdés b) pontja szerinti esetben a költségvetési biztos kijelölésének időtartamát egy alkalommal, legfeljebb 12 hónap időtartammal meghosszabbíthatja. Erről a költségvetési biztos kijelölésének lejártá előtt 10 nappal tájékoztatja az érintett helyi önkormányzatot.

(1c) Az (1a) bekezdés b) pontja alkalmazása során a lakosságszám tekintetében a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásért felelős miniszter által vezetett minisztérium – tárgyévét megelőző év január

1-jei állapotnak megfelelő – adatait kell figyelembe venni azzal, hogy a Budapest Főváros lakosságszáma a fővárosi kerületek és a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület együttes lakosságszámát kell figyelembe venni.

(2) A kincstár elnöke által megbízott költségvetési biztos a helyi önkormányzat gazdasági stabilitásának megteremtése érdekében – a Kormány rendeletében meghatározott – intézkedéseket foganatosíthat –, amit a kijelöléssel érintett önkormányzat az (1) bekezdés a)–c) pontja, az (1a) bekezdés a) és b) pontja, valamint az (1b) bekezdés szerint meghatározott időtartam alatt tölteni köteles.

(3) A költségvetési biztos a helyi önkormányzat eredményes működése érdekében

a) előzetesen véleményezi

aa) a tervezéssel, gazdálkodással, pénzügyi kihatással bíró kérdések szabályzatait,

ab) a kötelezettségvállalásra irányuló eljárásokat,

ac) a tervezéssel, gazdálkodással és beszámolással összefüggő intézkedéseket,

b) javaslatot tehet, ajánlást fogalmazhat meg a belső információáramlásokkal, gazdálkodási folyamatokkal, továbbá a szakmai szabályozással összefüggésben, valamint

c) ha az érintett helyi önkormányzat időközi mérlegjelentése alapján a 90 napon túl lejárt kötelezettségek összege meghaladja a helyi önkormányzat tárgyévét megelőző évi költségvetési bevételeinek 30%-át, dönt a kötelezettségvállalások ellenjegyzéséről.

(3a) A költségvetési biztos – a kincstár költségére – szakértőt is bevonhat, ha a (3) bekezdésben meghatározott tevékenysége során különleges szakértelmet igénylő kérdés merül fel, továbbá a költségvetési biztost tevékenységének ellátásában a Kincstár elnökének döntése alapján a Kincstár személyi állományához tartozó közreműködő személy, illetve személyek segíthetik. A közreműködő személyek létszáma nem haladhatja meg

a) a 100 000 fő lakosságszám feletti települések önkormányzatai, a vármegyei önkormányzatok és Budapest Főváros Önkormányzata esetében az 5 főt,

b) az 50 001–100 000 fő lakosságszámú települések önkormányzatai esetében a 3 főt,

c) a 10 001–50 000 fő lakosságszámú települések önkormányzatai esetében az 1 főt.

(3b) A költségvetési biztos a kincstár elnökének előzetes jóváhagyásával az (1a) bekezdésben meghatározott feladatai ellátása érdekében kezdeményezheti a fővárosi vagy vármegyei kormányhivatal Mőtv. 111. § (4e) bekezdés f) pontja szerinti eljárását, illetve javaslatot tehet az Állami Számvevőszék gazdálkodás ellenőrzésére irányuló eljárására.

(4) A költségvetési biztos a 39. § (10) és (11) bekezdésében meghatározottak szerinti adatok megismerésére és kezelésére jogosult. A költségvetési biztos a 39. § (10) és (11) bekezdésében meghatározottak kivételével a működése során tett véleményeit, javaslatait, ajánlásait, megállapításait és egyéb, a működése során készített dokumentumait nyilvánosságra hozhatja a különleges adatok, a minősített adatok, a személyes adatok és a törvény által védett egyéb adótitkok kivételével.

(5) Az (1) és (1a) bekezdés szerinti kirendeléssel érintett helyi önkormányzat köteles a Kincstárral, valamint a költségvetési biztossal annak tevékenysége végzése során a megbízás fennállta alatt együttműködni. Ha a helyi önkormányzat a költségvetési biztos megbízatása alatt együttműködési kötelezettségének nem tesz eleget – jelentős adatot valótlannal állít vagy elhallgat, adatszolgáltatási kötelezettségét elmulasztja, a költségvetési biztos feladatellátását egyéb módon ellehetetleníti – a Kincstár az Ákr. szerinti hatósági eljárásában bírságot szab ki a helyi önkormányzattal szemben. A helyi önkormányzat a bírságot az arról szóló határozat véglegessé válását követően, a határozatban foglaltaknak megfelelően a következő havi nettó finanszírozás keretében teljesíti.”

Az Ávr. 24. § (1) bekezdése tartalmazza, hogy a helyi önkormányzat költségvetési bevételi előirányzatai és költségvetési kiadási előirányzatai között mit kell megtervezni:

Ávr. 24. § (1) a) a helyi önkormányzat bevételeit – így különösen a helyi adó bevételeket, a helyi önkormányzatok, helyi nemzetiségi önkormányzatok általános működéséhez és ágazati feladataihoz kapcsolódó támogatásokat, a központi költségvetésből származó egyéb költségvetési támogatásokat –, elkülönítetten az európai uniós forrásból finanszírozott támogatással megvalósuló programok, projektek bevételeit,

b) a helyi önkormányzat költségvetési kiadásait, így különösen

ba) a helyi önkormányzat nevében végzett beruházások, felújítások kiadásait beruházásonként, felújításonként,

bb) a helyi önkormányzat által a lakosságnak juttatott támogatásokat, szociális, rászorultsági jellegű ellátásokat,

bc) az általános és céltartalékot, és

bd) elkülönítetten az európai uniós forrásból finanszírozott támogatással megvalósuló programok, projektek kiadásait, valamint a helyi önkormányzat ilyen projektekhez történő hozzájárulásait.

(2) A helyi önkormányzat által irányított költségvetési szervek közül az önkormányzati hivatal költségvetési bevételi előirányzatai és költségvetési kiadási előirányzatai között az önkormányzati hivatal nevében végzett tevékenységekkel kapcsolatos költségvetési bevételeket és költségvetési kiadásokat kell megtervezni.”

A 2026. évi költségvetési rendeletervezet és mellékletei előbbiekben felsoroltakat tartalmazzák.

A rendeletervezet 37. melléklete tartalmazza mérlegszerűen az Önkormányzat európai uniós támogatással megvalósuló projektjeit.

Az Áht. 24. § (4) bekezdése kimondja, hogy „a költségvetés előterjesztésekor a képviselő-testület részére tájékoztatásul a következő mérlegeket és kimutatásokat kell – szöveges indokollással együtt – bemutatni:

a) a helyi önkormányzat költségvetési mérlegét közgazdasági tagolásban, előirányzat felhasználási tervét,

b) a többéves kihatással járó döntések számszerűsítését évenkénti bontásban és összesítve,

c) a közvetett támogatásokat – így különösen az adóelengedéseket, adókedvezményeket – tartalmazó kimutatást és

d) a 29/A. § szerinti tervszámoknak megfelelően a költségvetési évet követő három év tervezett bevételi előirányzatainak és kiadási előirányzatainak keretszámait főbb csoportokban, és a 29/A. § szerinti tervszámoktól történő esetleges eltérés indokait.”

Az Ávr. 28. § a) – e) pontjai szabályozzák, hogy a közvetett támogatásokat legalább milyen részletezettséggel kell bemutatni.

„a) az ellátottak térítési díjának, kárterítésének méltányossági alapon történő elengedésének összege,

b) a lakosság részére lakásépítéshez, lakásfelújításhoz nyújtott kölcsönök elengedésének összege,

c) a helyi adónál, gépjárműadónál biztosított kedvezmény, mentesség összege adónemenként,

d) a helyiségek, eszközök hasznosításából származó bevételből nyújtott kedvezmény, mentesség összege, és

e) az egyéb nyújtott kedvezmény vagy kölcsön elengedésének összege.”

Fenti kimutatások megtalálhatóak az előterjesztéshez mellékelte 1 – 5. számú tájékoztató táblákban, a szöveges indokolás az előterjesztés 4. mellékletében.

Az Áht. 24. § (2) bekezdése kimondja, hogy „A jegyző, főjegyző (a továbbiakban együtt: jegyző) a költségvetési rendelet-tervezetet a 29/A. § szerinti tervszámoknak megfelelően készíti elő. A tervszámoktól csak a külső gazdasági feltételeknek a tervszámok elfogadását követően bekövetkezett lényeges változása esetén térhet el, az eltérést és annak indokát a költségvetési rendelet-tervezet indokolásában ismertetni kell.”

„Áht. 29/A. § A helyi önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat és a társulás évente, legkésőbb a költségvetési rendelet, határozat elfogadásáig határozatban állapítja meg

a) a Gst. 45. § (1) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján kiadott jogszabályban meghatározottak szerinti saját bevételeinek és

b) a Gst. 8. § (2) bekezdése szerinti adósságot keletkeztető ügyleteiből eredő fizetési kötelezettségeinek a költségvetési évet követő három évre várható összegét.”

Az Áht. 29/A. §-ban előírt kötelezettségünknek a „Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat adósságot keletkeztető ügyleteiből eredő fizetési kötelezettségeinek megállapítása” tárgyú előterjesztésben teszünk eleget. Az előterjesztésben megfogalmazott határozattól a költségvetési rendelettervezet nem tér el.

Az Áht. 24. § (3) bekezdés szerint „A jegyző által a (2) bekezdés szerint előkészített költségvetési rendelet-tervezetet a polgármester február 15-éig, ha a központi költségvetésről szóló törvényt az Országgyűlés a naptári év kezdetéig nem fogadta el, a központi költségvetésről szóló törvény hatálybalépését követő negyvenötödik napig nyújtja be a képviselő-testületnek. A költségvetési rendelettervezet képviselő-testületnek való benyújtása nem előzheti meg a központi költségvetésről szóló törvény Országgyűlés általi elfogadását.”

Az Ávr. 27. § (1) bekezdése szerint „A jegyző a költségvetési rendelettervezetet a költségvetési szervek vezetőivel egyezteti, annak eredményét írásban rögzíti, majd a rendelettervezetet és az egyeztetés eredményét a polgármester a szervezeti és működési szabályzatban foglaltak szerint a képviselő-testület bizottságai elé terjeszti.”

Fenti jogszabálynak is eleget tettünk, az ezt igazoló dokumentum a Költségvetési Irodán megtalálható.

Az Áht. 71. § (1) bekezdése előírja, hogy ha a helyi önkormányzat által irányított költségvetési szerve harminc napon túli, lejárt esedékességű elismert tartozásállományának mértéke két egymást követő hónapban eléri az éves eredeti kiadási előirányzatának 10 %-át vagy a százötven millió forintot, az irányító szerv a költségvetési szervhez önkormányzati biztost jelöl ki.

Fenti szabályozás megtalálható a költségvetési rendelettervezet 6. § (4) bekezdésében.

Az Áht. 102. § (3) bekezdése szerint „A bevételek és kiadások zárt rendszerű és megfelelő csoportosításban történő bemutatásához mérlegeket kell kialakítani és összeállítani, figyelemmel az osztályozási rendszerek szempontjaira és előírásaira. A mérlegek - az e törvényben meghatározott kivétellel - a költségvetés előterjesztésekor a vonatkozó év tervadatait, az előző év várható, és az azt megelőző év tényadatait, a zárszámadáskor a költségvetési év terv- és tény-, továbbá az előző év tényadatait tartalmazzák.”

Fenti kötelezettségünknek a rendelettervezethez készült 1. számú tájékoztató táblázatban teszünk eleget.

Az Ávr. 27. § (2) bekezdése szerint „A polgármester a képviselő-testület elé terjeszti a bizottságok által megtárgyalt rendeletervezetet, amelyhez csatolja legalább a pénzügyi bizottság írásos véleményét.”

Az Mötv. 120. §-a (1) bekezdése szerint „(1) A pénzügyi bizottság a helyi önkormányzatnál és intézményeinél

a) véleményezi az éves költségvetési javaslatot és a végrehajtásáról szóló éves beszámoló tervezeteit;”

Az Ügyrendi Bizottság és a Közbeszerzési Bizottság kivételével valamennyi bizottság tárgyalja a költségvetési javaslatot, a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság 2026. február 17-én, az ott hozott döntésekről a Képviselő-testület tagjait tájékoztatjuk a képviselő-testületi ülés napján.

2023-ban az államháztartás önkormányzati alrendszerébe tartozók számára megszűnt az elemi költségvetés adatszolgáltatás készítésének kötelezettsége, így a jóváhagyott eredeti előirányzatok a 2026. évi I. negyedévi adatszolgáltatással kerülnek be a KGR-K11 adatszolgáltató modulba.